



AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, DECEMBER 14, 1943

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

Gospodarskega stališča

Prihodnjih par mesecih bo cena nekaterim sadnim drugim konzervam. Jaki bodo dražje od 3 do 4 centov, bodo pa poskočile celo 10 centov pri 16 unč kanti.

Ne bo ločila racioniranja in sirovega masla. Pri nakopu na glavno povlačno trgovat, drugi pa nove situaciji nekaj to, da so se vrednostne točke mesu in v decembru na razpolago 5.000.000 funtov sirovega masla več.

Na racioniranje mleka izdelan pri vojni živilski industriji. Toda vpeljala ga ne bo še za nekaj časa. Na bo pa vpeljala, ga bo v krajih, kjer je akutno pomanjkanje mleka, da se ga za otroke in doječe materje.

Na obvezno vojaško, ki določa, da morajo do službenih vojakov svoje prejemke nazaj, ne pomeni dosti. Postava ima namreč tujcu, ki določa, da do službenih podjetnikov ni treba nazaj, ako so se razmere spremenile. Zato se pa kongres bavi s problemom, da do službenim vojakom plaša in pa brezposelno odloži.

Splošno ne pozna pota, da ameriška pošlje domov okrog 70.000 vojakov vsak mesec. Nekaj, ki so jih dobili v boju, pa radi drugih fizičnih neobstojnosti. Oni, ki so splošno delo, ga dobe s posredovanjem vladnega urada za delo. Enkrat mir v Evropi, jih pošlje domov še več. Ti dobijo večinoma zaposlitev pri civilnih potrebščin.

Na bo vojna tudi v Japoniji, bo treba dobiti denar za te.

Se tiče poljedelskih strokov, kmetje lahko pričakujejo več na trgu v letu 1944, kot v letu 1943. Urad za vojno produkcijo več jekla in vlada bo množila program racioniranja raznih strojev.

Ameriški častnik sme biti izvoljen v javni urad

Washington. — Ameriški častnik, naj bo od armade ali mornarice, sme biti izvoljen v javni urad, tako poroča senator Vandenberg, ki urgira republikance, naj imenujejo generala MacArthurja za predsedniškega kandidata.

Tozadevno sta se izjavila armadno in mornariško poveljstvo in zadržala, da sme tak častnik ostati tekom kampanje v vojaški službi, ako se kampanje osebno ne udeleži.

Ako bi bil pa tak častnik izvoljen, bi moral stopiti iz vojaške službe, ali pa stopiti v pokoj, če je dovolj star.

Nemčija zahteva zdaj novo odškodnino od Francije

London. — Nemčija, ki že tri leta molze Francijo, je prišla zdaj s zahtevo po novi odškodnini. Nemci zdaj zahtevajo od Francije odškodnino za škodo, napravljeno po zavezniških bombnikih nemškim napravam v Franciji.

LETNE SEJE

V sredo 15. decembra zvečer ob 7:30 bo glavna letna seja društva Waterloo Grove št. 110 W. C. Po seji bo serviran prost prigrizek. Članice naj prinesejo na sejo nevrnjene odrezke radi glavne nagrade, ki bo na tej seji oddana.

Društvo sv. Neže št. 139 C. K. of Ohio ima v sredo večer, 15. decembra glavno letno sejo v stari šoli sv. Vida, začetek ob osmih. Navzočnost vseh članic je potrebna.

Smrt v Girardu

V soboto jutraj je umrl v Girardu, O. John Račić, stanujoč na 706 Laurence Ave. Zapuščena žena Jennie in sina Henryja, ki je pri vojakih. Pogreb je bil danes dopoldne ob desetih.



Naši vojaki



Mrs. Mary Milavec, 1243 E. 61. St. je prejela pismo od svojega sina Louis Kovačiča, ki se nahaja nekje v Angliji. V pismu se Louis lepo zahvaljuje društvu France Prešeren št. 17 SDZ za poslano cigarete ter želi članstvu prav veselo božične praznike in srečno novo leto, enako tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem. V pismu izraža upanje, da se kmalu vidi. Njegov naslov je: Pfc. Louis V. Kovacic, 35043535 Btry A 321 st F. A. Bn. APO 472, c/o Postmaster New York, N. Y.

Nekje iz Anglije se je oglasil Silvester Paul Zupan, sin Ivana Zupana, urednika Glasila KSKJ. Piše, kako izvrstno in obilno kosilo so imeli ameriški fantje na Zahvalni dan. Edino, kar se mu ne dopade v Angliji je vreme. Omenja tudi, da je bil nedavno povišan v štabnega narednika. Njegov naslov je: Silvester Paul Zupan, 35310363, 1st Bn. Hq. Det. 513 Q. M. Trk. Rgt. APO 507, c/o Postmaster New York, N. Y.

Mr. in Mrs. Rudolf Koželj, 687 E. 156. St. sporočata nove

Se mu je mudilo domov, bi rekli

London. — Ko so ameriške zračne trdnjave metale bombe na nemško pristanišče Emden, je nek ameriški bombnik spustil 500 funtov težko bombo, ki se je pomotoma in komodno vsedla na drug bombnik spodaj, katerega je vodil poročnik Edward Martin iz Greensboro, N. C. Bomba je obšla na krilu. Pilot je srečno dospel domov v Anglijo z nevarnim pasazirjem.

Država Ohio je dobila lansko leto pri žganju skoro 25 milijonov

S svojim monopolom za prodajo žganja je napravila država Ohio lansko leto ogromen dobiček, nič manj kot \$24.909.510.77. Ves ta denar je šel v državni stroškovni sklad in je pomagal graditi surplus guvernerju Brickerju, kateri se zdaj baje že bliža \$100.000.000.

Država je imela (in še ima) izrecno pravico, da je kupovala in prodajala žganje več kot 2.000.000 posameznikom, ki so registrirani za kupovanje žganja in več kot 4.000 gostilničarjem.

Toda od vsega tega ogromnega dobička ni investirala, niti enega centa za novo zalogo. Ko je vladni urad za vojno produkcijo ukazal distilerijam lanskega oktobra, da ne smejo več izdelovati žganja, je bila država Ohio skoro brez vsake kapljice.

Vse drugače je delala, na primer, država Michigan. Medtem, ko je država Ohio nosila dobiček na Brickerjev kup, ga je država Michigan investirala v novo zalogo žganja. Na 30. oktobra, 1942 je imela država Michigan v zalogi 379.920 zabojev žganja, država Ohio pa nič.

V prihodnjih 100 dneh bodo zavezniki gotovo udarili na Nemčijo za njen totalni poraz

Predsednik Roosevelt je bil na Siciliji, kjer je odlikoval svoje častnike

Washington. — Po konferenci v Kairu in Teheranu, je obiskal predsednik Roosevelt Sicilijo, kjer je osebno izročil odlikovanje generalu Clarku, poveljniku 5. ameriške armade v Italiji in petim drugim častnikom.

General Clark je dobil odlikovanje za izredno hrabrost pri izkrcanju 5. ameriške armade pri Salernu, ko je nemški protinapad 14. septembra grozil, da bo pahnil Amerikance z obrežja. Predsednik je izročil odlikovanja v Castelvetrano, v južno-zapadnem delu Sicilije. Predsednik je hotel obiskati tudi bojišča v Italiji, toda tajni agentje, ki skrbijo za njegovo varnost, so mu to prepovedali. (V takem slučaju predsednik nima svoje volje).

KAKO SE JE TREBA VAROVATI PRED FLU

Mestni zdravstveni direktor dr. Knapp izjavlja, da je v Clevelandu ob tem času mnogo slučajev prehlada, vendar pa flu še ni zašla v mesto. Ako bo vreme ostalo mrzlo, se bo zdravstveno stanje izboljšalo, ako bo pa enkrat mrz, potem pa zopet toplo, se bo bolezen razširila, če se ne bodo ljudje varovali.

Drugod po deželi se dnevno množi število za flu zbolelih oseb. To se vidi iz odsotnosti od dela in v šolah. Da se človek obvarje prihlajen, ali ga vsaj olajša, naj se ravna po sledečih navodilih: Izogibljaje naj se kolikor mogoče drena. Naj dobi kolikor mogoče dosti spanja. Jesti je treba redno, toda ne preveč. Pri kašljanju ali kihanju, zatistite usta in nos. Oblecite se tako, kot zahteva vreme.

Ako zbolite, pojdite takoj v posteljo. Ako domača zdravila ne pomagajo v par urah, pokličite zdravnika.

ZA PRAZNIKE BO DOVOLJ ŽGANJA, TRDIJO

Ta mesec bo v državi Ohio 2.287.000 in vedno novi se registrirajo, pravi direktor.

Nadzornik za državne prodajalne v okraju Cuyahoga pravi, da bo za praznike dovolj žganja, da ga bo vsak lahko dobil svojo mero. Prodajalne ga dobivajo vsak dan novo zalogo.

SOPROGO JE PRODAL DRUGEMU ZA \$25

Chicago, Ill. — Mrs. Mount Micelli, stara 27 let, je prišla na sodnijo po razpoko, dolžeč svojega moža, da jo je prodal nekoč drugemu moškemu za \$25. Kupčija je bila napravljena, trdi ženska, v njenem stanovanju v njeni navzočnosti. Kupec je bil neki Patsy Alvenito.

Njen mož je spravil denar, potem pa rekel: "Saj je vseeno in ljudje ne bodo nič vedeli o čiji."

Gospodinja je imela lažje po vojni

Des Moines. — V reviji, "Bojši dom in vrt" pišejo, da že preiskušajo mehanični pomivallec posode, katerega cena bo nekako taka, kot je zdaj cena električnemu čistilec. Takoj po vojni bo ta pomivallec prišel na trg.

Kanadski roparji so imeli lep plen

Toronto, Kanada. — Iz Windsorja je vozil truk, poln žganja, v Toronto. Spotoma so oboroženi roparji napadli voznika in vzeli za 25.000 vrednosti žgane pijače.

Izgubljeno in najdeno

Kdor je v soboto našel pred Grdinovo prodajalno z železnico, 6127 St. Clair Ave. očala v rujavem žoku, naj jih prinese v isto prodajalno. Kdor je pa v isti prodajalni izgubil nekaj denarja, naj pride ponj.

Ladjedelnice bodo v nedeljo zaprte

Washington. — Mornariška komisija je ukazala ladjedelnice, da od 1. januarja naprej ne bodo delale ob nedeljah. Ako se to tiče ladjedelnic, ki gradijo trgovske ladje ali tudi tih, ki gradijo bojne ladje, še ni znano.

Lepa božična darila

V Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave. ima bogato zalogo različnih, lepih in koristnih božičnih daril. Priidite in izberite, dokler je zaloga še velika.

Zglati naj se

Mary Nosse, ki se sedaj nahaja nekje v Madison, O., naj se zglati radi važnih zadev pri Mary Naglich na 61. cesti v Clevelandu, kjer je prej živela.

Lepa božična drevesca

Kdor bi rad izredno lepa božična drevesa, naj se zglati pri Juliji Shuster, 1086 E. 71. St. Lahko tudi pokličete: EX 3249.

Bolgarija, ki pričakuje prvega navala invazije, se trese in narod zahteva mir. Vlada omahuje med nemškimi bajonetmi in zavezniško grožnjo.

London, 13. dec. — Bolgarija se danes trese v svojih temeljih vzpričo pričakovanja zavezniške invazije na Balkan, zahteve naroda po miru in vzpričo nemških bajonetov, ki drže Bolgarijo v šahu.

"Prihodnjih 100 dni bo tako važnih v zgodovini sveta, kot je bilo važnih tistih 100 dni pred bitko pri Waterloo, kjer je bil poražen Napoleon," je izjavil lord Strabolgi, zastopnik delavske stranke v angleškem parlamentu. Takrat je zadela Napoleona usoda in zdaj bo zadela Hitlerja, ako bomo udarili pogumno in naglo.

Bolgarija, ki je bila nemška zaveznica in ki se je prva zrušila leta 1918, stopa danes očitno po isti poti. Nemčija to vidi in čuti, zato pošilja neprestano nove rezerve vojaštva v Bolgarijo. Dočim se boji Nemčije in nemških bajonetov, pa bi istočasno rada obdržala svoje staro prijateljstvo z Rusijo. Bolgarija okleva med zavezniško propagando in nemškimi grožnjami. Pa še bolj se trese pred bodočimi značnimi napadi zavezniških bombnikov.

"Bolgarija je kot nazijska sila doigrala svojo vlogo," piše London Times. "Toda njen konec je težko pričakovati prej, dokler ne bodo pričeli zavezniški s splošnim napadom na Balkan. Kljub temu je fakt, da je sedanji žalostni položaj v Bolgariji močno omajal moč Nemčije na Balkanu. Kakor hitro se Bolgarija zruši, bo zrušena tudi Hitlerjeva trdnjava na Balkanu."

Enako se treseta Romunija in Madžarska, ki napeto opazujeta bližanje ruske armade in premišljata, kako bi se umaknili iz vojne. V Budimpešti ima vlada neprestane seje, dočim madžarska mirovna stranka deli med narodom letake, naj se upre vojni zahtevi vlade.

Kljub temu, da nacije očitno skrbijo položaj na Balkanu, pričakujejo glavnega udara od zapada. Zato je Hitler poslal feldmaršala Rommela na zapadno obalo, kjer pregleduje utrdbeski zid na Norveškem.

Istočasno je pa general Arnold, poveljnik ameriške zračne sile izjavil, da bodo zavezniški bombardirali vsako nemško mesto, Angleži ponóči, Amerikanci podnevi. Vrhu tega je ameriška zračna sila zdaj pripravljena, da bo bombardirala Bolgarijo, Romunijo in Madžarsko. Ameriški letalci so metali v Bolgarijo letake, v katerih so svarili, da bodo prišli še vse hujši napadi, kot jih je doživela Sofija zadnji mesec, ako se ne umakne iz vojne. Bolgarska vlada, ki ji pomaga nemško vojaštvo komaj še kroti narod, ki je bil vedno naklonjen Rusiji in ki zahteva ločitev od Nemčije. Med Rusijo in Bolgarijo ne obstoji vojno stanje, čeprav sta vsaka na eni strani v tej vojni.

Madžarski radio je poročal, da so šli bolgarski ministri med narod, da poizvedo za njegovo mnenje. Prepotovali bodo deželo od enega konca do drugega.

Prva obletnica

V četrtek ob 8:30 bo darovanja v cerkvi sv. Jeronima maša za pokojno Helen R. Ponikvar v spomin 1. obletnice njene smrti.

17. obletnica

V sredo ob sedmih bo darovanja v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Johna Zlatorepec v spomin 17. obletnice njegove smrti.

IZ BOJNE FRONTE

RUSIJA — Rusi poročajo že tretji dan o uspehih na frontah zapadno od Kijeva. Vse kaže, da je nemška ofenziva tukaj zlomljena.

ITALIJA — Osmo angleška armada je zadala nove udarce nemški liniji ob Jadranskem morju. Angleži so zavzeli višino, odkoder je razgled na obrežno mesto Ortona.

ANGLIJA — Ameriške zračne trdnjave so v ponedeljek čez dan poletale 400 milj globoko v zapadno Nemčijo. Amerikanci so sklatili Nemcem 15 letal, sami so pa izgubili pet bombnikov. Katere kraje so napadli, še ni dano v javnost.

Novi uradniki

Društvo Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ je izvolilo za leto 1944 sledeči odbor: Predsednik Frank Cesnik, podpredsednik Joe Repar, tajnik Rudy Ottoničar ml., blagajničarka Helen Cesnik, zapisnikar John Petrič; nadzorni odbor: Frank Ahlin, Joe Nose, John Martinič, vrtar Anton Zadnik, zastavonoša Joe Kožel, zastopnik za konferenco SND John Brodnik, namestnik Frank Cesnik, za Klub društev SND Frank Cesnik, zastopnik za Sans št. 39 John Petrič, za pomožno akcijo JPO/SS št. 2 Frank Cesnik, Andy Campa, zastopniki za skupna društva fare sv. Vida: Joe Repar, Joe Kožel, Joe Sever in Bogovič. Društvo je ostalo še nadalje član narodne čitalnice.

Živila za darila

Urad za kontrolo cen naznaja, da se lahko za živila, ki so v racioniranju, revnim družinam za praznike, ne da bi se za to od njih zahtevalo kupone. To smejo pa delati samo dobrodelne organizacije in posamezniki, ne pa trgovci, ki take stvari prodajajo.

Nekoliko bo ogrelo

Vladni vremenski urad poroča za Cleveland in okolico, da se bo čez dan nekoliko ogrelo, toda zvečer bo pa zopet pritisnil mraz. Opolnoči je ka za 1 toplomer 14 nad ničlo, proti jutru je pa padel na 8 stopinj.

Seja demokratov

Nocoj ob osmih bo seja Slovenskega demokratskega kluba v Euclidu. Seja bo v navadnih prostorih na Reher Ave.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalnih: celo leto \$6.50; pol leta \$3.50.
četrt leta \$2.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year. \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 293 Tue., Dec. 14, 1943

Zelo nevarna igra

Da se je Anglija odločila pomagati partizanom bolj kot Mihajlovičevim četnikom, ni nič čudnega. Saj je znano, da je angleška radijsko-oddajna korporacija odkrila za partizane, kar nam pokaže slavo, se pravi, prihajajo iz Londona za partizane. Anglija se zdaj očividno prijemlje za vsako bilko, ki jo more doseči. In če so partizani pri volji nositi glave pred nemške topove, je to Angležem prav.

Prav jim je bilo, zelo prav, ko so se Srbi uprli Hitlerju v znanem puču. Takrat je angleški premier Churchill izjavil: "Jugoslavija je naša svoja duša!" Zdej je kramarska Anglija pozabila na to srbsko dušo in je pripravljena dati orožje partizanom, ki prav tako pobijajo Nemce kot pobijajo srbske četnike. To je najbrže en način, kako se spravi s sveta jugoslovanske narode, da bo enkrat mir na Balkanu.

Ko se je Mihajlovič uprl Nemcem in jim tudi po okupaciji delal preglavice, da je moral Hitler poslali v Jugoslavijo več divizij vojaštva, kot je pa mislil, da ga bo potreba, je s tem najmanj za tri tedne zakasnil invazijo v Rusijo in radi tega prišel prekasno pred Moskvu. Tako vsaj so trdili Angleži.

Ko je bil feldmaršal Rommel pri El Alameinu in se je pripravljati na pohod proti Aleksandriji, je čakal samo še na municijo od doma. Munijske vlake so razbili na potu proti Grčiji in morju Mihajlovičev četniki in s tem onemogočili Rommelu ofenzivo proti Aleksandriji. Tudi to so poročali Angleži in peli slavo Mihajloviču. Takrat je bilo, ali nekaj kasneje, ko je general Eisenhower poslal iskrene čestitke generalu Draži Mihajloviču in njegovim četnikom za junška dela.

Seveda, to je zdaj vse pozabljeno!

Zdej je Anglija pripravljena priznati Tita kot večjo borbena silo v Jugoslaviji, ne da bi se vprašala: kje je bil Tito s svojimi partizani takrat, ko ga je Jugoslavija najbolj potrebovala, ko so Nemci rušili Jugoslavijo. Kaj je storil Tito od vpada nemške druhali v Jugoslavijo pa do 21. junija, ko je Hitler napadel Rusijo? Takrat Titu in partizanom ni bilo nič za Jugoslavijo, ni jim bilo za zaveznike. Seveda, zakaj pa, če je pa rekel Stalin, da vodijo zavezniki imperialistično vojno. Tito je mirno gledal, kako je nemška soldateska razbijala Jugoslavijo.

To, seveda, danes Angležem očividno ni nič mar!

Angleži so pripravljali dati orožje partizanom, ki se bore proti vsakemu, ki je proti komunistom, pa naj bodo to Nemci ali njih lastni ljudje. Ne verjamemo, da bi srbski narod to pozabil in po našem mnenju igra Anglija zelo nevarno igro. Srbski narod, ali vsaj ogromna večina istega, ne bo nikdar klonil komunističnim partizanom, to je gotovo. Zato tudi ne bo pozabil, kdo je dal orožje v roke njih sovražnikom. Srbom so namreč partizani prav tako veliki sovražniki, kot so pa Nemci. Eden ali drugi pomeni zanje napadalca.

Angleži pozabljajo junške čine, ki jih je doprinesel srbski narod v prvi svetovni vojni za zaveznike. Morda se imajo zavezniki iz prve svetovne vojne zahvaliti ravno Srbom, da so jim bila odprta vrata na Balkan, da so lahko udarili Nemcem za hrbet in zlomili centralne sile.

Poleg tega je pa tudi dejstvo, da je ravno Anglija govorila Mihajlovičevim četnikom, naj varčujejo s svojimi močmi do časa, ko bodo stopile zavezniki armade na Balkan. Ubogali so jih, pa, kot je videti, niso storili prav. Orožja ni so dobili od zaveznikov nič, sami ga niso imeli, torej naj bi šli z golimi rokami proti nemškim tankom in topovom. Partizani so imeli orožje, ker so ga dobili iz Rusije, da so ž njim pripravljali teren za komunisten.

Ako so Angleži tako navdušeni za partizane, zakaj jim pa niso šli pomagati, ko so imeli partizani v oblasti domala vso dalmatinsko obalo? Saj so bili Angleži prav blizu, samo ozko Jadransko morje je bilo vmes. Toda Angleži se niso zganili.

Ko je Italija napadla Albanijo in je bila na pohodu proti Grčiji, se Angleži tudi niso zganili, da bi bilo takrat treba dati Grkom samo nekaj zračne sile in pognali bi bili slabe Italijane z Albanije v morje. Anglija je poslala kakih 50.000 mož v Grčijo šele takrat, ko je bilo že prepozno, pa jih je tudi naglo zopet odpeljala, junške Grke pa prepustila usodi.

Kot se sliši bo nova partizanska vlada zahtevala od zaveznikov, da ji dajo iz posojilnega sklada pomoč. Zavezniki bodo v veliki zadregi radi tega. Ako jim ugodijo, bodo priznali partizansko vlado kot uradno jugoslovansko vlado; ako ne bodo dali pomoči, bo rekel Tito, da igrajo zavezniki, predvsem Angleži, zvito vlogo: dati pomoč v orožju partizanom, na drugi strani pa priznavati vlado kralja Petra v Kairu. To se pravi prižigati svečo Bogu in hudiču in vse izgleda, da take sveče Angleži res prižigajo.

Ta položaj v Jugoslaviji je brezdvoma vseh Nemcem, ker jim ni treba pobijati sovražnika — pobil in zgrizel se bo sam; s pomočjo zaveznikov. Tako se vsaj vidi na prvi pogled. Seveda, nam se zdi taka igra nevarna, pa morda ni tako hudo, kot izgleda. Kakšno igro igrajo zavezniki na Balkanu, bomo šele videli, ko bodo prišle zavezniki armade na Balkan. Na vsak način bi bilo potreba prej pomiriti in zbližati četnike in partizane, predno pride zavezniki vo-

ska na Balkan. Ako bo prišla v sredo civilne vojne v Jugoslaviji, ne bo to naši stvari prav nič koristilo.

Ubogi naši ljudje doma, ki imajo na sebi kar tri bojujoče sile: Nemce, četnike in partizane. Kamor potegnemo, ni prav in zamera je od te ali one strani. Poleg tega pa še vedno ne smemo pozabiti, da si Italija še vedno lasti naše Primorje. Ne smemo pozabiti, da zavezniki, predvsem Angleži, niso pustili napadati Italije, češ, snubimo jo, nikar je ne plašite proč! Zdej je pa tudi ne smemo napadati, češ, naša zaveznica je! Kako izgleda torej za naše Primorje? In mi tukaj, mesto da bi posvetili vsu pažnjo primorskemu vprašanju, se lasamo, kdo bo dobil politično nadmoč v Jugoslaviji — partizani ali kralj Peter, ko bo vendar po vojni narod sam odločil, kakšno vlado hoče.

Borba ameriških Slovencev, če hočejo res pomagati rojstni domovini, ne bi smela biti nič drugega kot boriti se pri merodajnih faktorjih, da pridejo VSI SLOVENC POD ENO STREHO! Kdo bo potem gospodaril pod to streho, bodo že odločili ljudje doma sami in NE MI TUKAJ!

BESEDA IZ NARODA

Frank Svetetu v spomin

Frank Svete je umrl, tako sem čital novico v listu. Bog mu daj večni mir, sem dejal ob tej tragični novici svojega nekdanjega znanca in sošolca. Zalarjev France iz Preserje; tako smo mu rekli domače. Ni bil kaj prida let v Preserju, kjer je bil rojen; eno leto vem, da sva skupaj pohajala v ljudsko šolo v Preserju, kjer nas je "obrihtaval" tedajni učitelj Mataje, ki je imel to nalogo, da nam je utepal v glavo in nas učil tisto: "tenko gor, debelo dol, spodaj okroglo in spet tenko gor, na vrhu pa pika." Evo ti, to je bil prvi "i".

France ni imel nič kaj sreče v Preserju; umrla mu je mati, ki je bila iz zelo ugledne Grčeve hiše v Gorici, oče Ivan Svete, p. d. Zalar, posetsnik iz vasi Preserje, pa je bil takrat v Ameriki, ki je France pohajal v šolo. Sicer ni bil sam, bila sta z njim še njegova starejša sestra Ančka (zdej Mrs. Erste) pa brat Ivan, ki je tudi tukaj. Za nekaj časa so vzeli Franceta v šiško, a največ pa se je brigala zanje njihova teta Marija Mrkun, očetova sestra, ki je skrbela zanje tako dolgo, dokler ni, zdej pokojni John Sveté, vzal k sebi vseh treh v Ameriko, kjer se je v drugič oženil.

Pri očetu v Clevelandu je bilo Francetu vsekakor bolje kot v Preserju, imeli so dobrodošlo gostilno, ki je lepo uspevala, da je bilo dovolj kruha za številno družino. Ko sem bil prvič in potem drugič v Ameriki, sva se večkrat srečala in se kaj pogovorila o Preserju.

V prvi svetovni vojni je bil France vojak in sicer kot jugoslovanski prostovoljec, kjer se je boril na Solunski fronti, na tisti fronti, katere pritisk je povzročil, da sta se zrušile potem Avstro-ogrski in Nemčija; tam se je France boril.

Nekako poleti sva se razgovarjala o tem, pa mi med razgovorom kdo, da so bili na Solunski fronti, pravi: Jaz, pa Polde Pucel, sva bila na Solunski fronti, ti in pa ti so bili pa ali v Bizeri, ali kje že; ampak z nekim ponosom je poudarjal: jaz pa sem bil. Res je bil. On je bil eden izmed onih redkih ameriških Slovencev, ki so se udeležili tiste tako zgodovinske bitke.

Dragi France, ki počivaš danes na Kalvariji in si odšel za svojim očetom, ki je prišel pote prav v Preserje, ter te popeljal v Ameriko, ki si odšel za svojo drago materjo, ki že zdavnaj počiva v Preserju; pa ti pišem te vrstice v spomin, nele kot sošolcu, nele kot Preserju, pač ti jih pišem predvsem zato, ker ti si se res boril za Jugoslavijo, katero so takrat gradili z velikimi težavami, a zgradili so jo, in Ti France si bil eden izmed tistih, ki so jo gradili. Ti si jo gradil z puško v roki, neoziraje se na svoje mlado življenje in gradil si jo prostovoljno. France, to je bila velika velika žrtev. Ti si storil s tem več kot pa če bi pisal skladovnice knjig o Jugoslaviji pa trobil v svet njene slabosti.

France, na takega kot si bil, kot bojevnika iz Solunske fronte, smo nate ponosni vsi Preserci, bolj kot še na tako velikega Slovencev v Ameriki, ki hoče osloviti Jugoslavijo s tem, da nanjo pluje. Ti nisi. Ko je bila Solunska zmaga dobljena, si kot vojak-junak prišel v Preserje, da tako počastiš kraj, kjer si bil rojen, nič te ni bilo sram zahvaliti se teti in tistim, ki so te odgojili ter Preserju, iz katerega si izšel.

Ti si se boril in tvegal življenje PROSTOVOLJNO, zato kar danes drugi podirajo, podirajo to zakar niso, ko se je ustvarjalo, niti z mezinem mignili, ali pa le ljudi zavajali pa napravili s tem več škode kot koristi. Tvoj pogreb je bil skromen in le malo jih je bilo za pogrebom. Umljivo. Če bi umrl pa kak bluf, ki je imel tudi poleg tega tudi lepe denarce, to bi se pa vse trlo tam okrog. Eden se mi je pa zdel, da dobro razume, kaj si ti napravil, to je bil Monsignor Ponikvar, ki je prišel k tebi molit, ko si ležal na mrtvaškem odru, ter je opravil molitve tako kot prav veljavnemu pa na videz uglednemu pokojniku. Hvala Rt. Rev. Ponikvarju za tako res krščansko pa narodno zavednost.

Počivaj v miru dragi France in naj Ti bo lahka ameriška gruda vse od onega velikega poslednjega dne, ko bo zadonela ona mogočna angelska tromba ter vse človeštvo poklicala pred sodbo. Tvoj sošolec,

Jože Grdina.

Lokalni odbor št. 2 JPO-SS

Zadnje čase smo prejeli zelo lep dar iz daljne Minnesote in sicer od zavednih uradnikov v glavnem uradu Slovenske bratrske zveze, ki so mesto božičnih daril prispevali v ta človekoljubni namen, v katerega zbira Jugoslovanski pomožni odbor — Slovenska sekcija. Prispevali so lepo vsoto \$60.00.

Prispevali so sledeče: Anton Zbašnik \$12, Louis Champa \$10, Frank Tomsich \$8, Barbara Matetsh \$6, Katherine Peshal \$6, Elizabeth Sever \$6, Anton Novak \$6 in Ann Grahek \$6.

V imenu lokalnega odbora št. 2 JPO-SS in predvsem pa v imenu naših trpečih onstran morja izrekam gori omenjenim rojakom in rojakinjam prav iskreno zahvalo s željo in upanjem, da bi dobili še kaj več posnemačev in da bi tudi drugi sledili njih vzgledu. Iskreno pozdravljeni in hvala vam.

Joseph Okorn, blagajnik.

Podružnica št. 18 SZZ

Vsem članicam naše podružnice najprej želim vesele božične praznike in srečno novo leto 1944 s željo, da bi v prihodnjem letu bolj pogosto zahajale na naše podružnične seje.

Naša zadnja seja je bila še precej dobro obiskana upam drage sestre, da ne boste pozabile priti na sejo nočjo 14. decembra. Saj veste, da bomo na tej seji volili odbor za prihodnje leto. Pridite in izvolite si odbor po svoji volji, da boste potem morda kaj bolj pridno zahajale

na seje. Če bo vsaka povedala svoje mnenje in če bomo zložne, tedaj bo seja lahko kratka. Po seji pa bomo imeli tudi nekaj domače zabave in pa izmenjavo božičnih daril. Torej na svidenje nočjo na seji. Pozdrav,

Nettie Strukel, predsednica.

Prijazni obiski

Hubbard Rd. — Zopet se nam približuje božič, ka pa letos ne bo nič kaj preveč razveseljiv, ker je večina družin, ki imajo svoje, sinove, brate ali moža na bojnem polju. Marsikateri izmed teh bojevnikov je že dal svoje mlado življenje za domovino, kar še vse bolj poveča že itak veliko žalost v družinah in katera ne bo pozabljena nikdar. Tolaži nas edino upanje in želje, da bi se že skoro končalo to nečloveško klanje v čast in pravično zmago zaveznikov, kateri pravijo, da so šli v boj za pravico in demokracijo vsega sveta. Upajmo, da po tej vojni ne bo tako kot je bilo po prvi svetovni vojni, ki so napravili take pogoje, da so s tem pripravili drugo in še strašnejšo svetovno vojno. Saj že izgleda danes kot bi se hotel pokončati ves svet radi nekaj napuhtičev, ki so si hoteli podjarmiti miroljubne in pohlevne male narode.

Vojna je huda. Mnogo žalosti je že povzročila, a mnogi pa se bodo v tej vojni tudi okristili in si pomagali na noge, ker sedaj jako dobro služijo. Seveda mnogo pa je tudi takih, katerih plače in zaslužek ni šel navzgor z draginjo, ali pa morda tudi celo ni bilo prilike za zaslužek. Zato pa ta draginja udari še toliko bolj tiste, ki malo ali pa celo nič ne zaslužijo. Se reče, saj jaz nič ne "kikam" in tudi če bi, bi nič ne pomagalo, zato je pa najboljši, da vzamem kar vse za dobro, pa če prav ni vse z ročicami posuto. Ker sem pa na vso moč potrpežljiv, bom pa tudi to že kako prenesel, saj sem veliko že in ta najhujše pa še pride.

Torej, kakor rečeno, bliža se nam božič in v tem času se dele tudi koledarčki, katere razdajajo naši vrli trgovci. Lani sem nekaj moledoval zanje, a vse skupaj ni nič pomagalo in noben clevelandski trgovec se me ni spomnil. Zato pa tudi letos ne bom nikogar nadlegoval, saj ga niti od društev, kamor spadam, ne dobim, ker se menda društvenem tajniku zdi škoda potrošiti par centov za poštnino, čeprav plačujem redno svoj asessment in v največ slučajih celo za par mesecev naprej. Torej nimajo nobenega "badra" z mano. Seveda, na sejo pa ne morem hoditi, ker sem preveč oddaljen.

Čeprav je zima že tukaj, pa nas še vedno obiščejo prijazni rojaki iz Clevelanda. Ta dan sta se bila pripeljala po dolgem odklanju Mr. in Mrs. Robert Strnen iz 72. ceste in nas obiskala predno nas sneg zakrije. To sta naša dobra prijatelja in pa sorodnika. Robert je že tako prištiman, da se od časa do časa prav rad pripelje ven na deželo, a da bi pa tukaj ostal kaj dlje kot pol ure, ali pa da bi se kaj zanimal za kakšno farmerstvo, ali pa da bi hotel sploh slišati o kakšni farmi, o tistega pa ne. Ko pride k nam je seveda, kot bi prišel v kakšen park kot bi šel kam na zapadno stran mesta Clevelanda v "Zoo park," kjer je vse v cvetlicah in okrog v hlevih pa razna zverjad. Saj smo imeli letos v kurniku tudi doma zvalene fazane. Tako se Robert še malo zadržal, a da bi mu pa prišel pripovedovati o kakšnem delu, tistega pa ne poslušam rad.

Veste, pa mu tudi ne zamerim, če ima tako trmo v svoji glavi, saj prvič ni takemu delu vajen in drugič pa je bil rojen v mestu. Kako pa naj tudi ve,

kaj prav za prav je ta svet, saj mestni ljudje itak ne vidijo drugega kot tisto veliko zidovje in pa tovarne, berejo pa tudi samo tisto, kar jim uredniki napišejo in ti pa zopet ne vedo drugega, kar poberejo zopet iz drugih časopisov. V resnici pa sami nimajo kakšne posebne izkušnje ali prepričanja o tistem, kar pišejo. Iz tega razloga ni nobene zamere Robertu, če mu farmerstvo ne gre v glavo.

Rečem pa toliko, da razgovarjat se je pa prav prijetno z njim, ker on ni tak, da bi z glavo silil skozi zid in da bi trdil nekaj, o čemer ni prepričan, da je res tako, kakor misli. Res prijeten obisk je bil, ampak Sernenova sta mi ob tej priliki tudi povedala, da do spomladi ju pa ne bo v naše kraje. Hvala vama za prijazen obisk.

Nato pa sta se pripeljala še Ribičeva dva iz Trumbula, kjer imata lepo urejeno farmo, o kateri pa sem že prej enkrat popisal. Seveda s takimi, ki pa imajo izkušnje o farmerstvu, s takimi se pa človek lahko kaj pogovori in vse kaj drugega kot pa z mestnim človekom. Med nami ni nobene politične govorice. Prav tako lepa hvala tudi Ribičevima za obisk in se kaj kmalu zopet oglasita in pa ne pozabita na tisto, kar sta obljubila.

Zopet eno novo tovarno bodo zgradili to stran Ashtabule in sicer za izdelavo železa. Kupili so namreč 55 akrov zemljišča, na katerem bodo zgradili tovarno, ki bo stala ali veljala \$3.360.000 in pravijo, da bodo zaposlili krog 500 delavcev. Torej bo tudi ta tovarna v neposredni bližini Madisona in tako bodo imeli tudi naši ljudje iz te okolice priliko hoditi na delo v tovarno. Videti je, da bodo tudi naši kraji kmalu postali industrijski.

Končno pa želim vsem cenjenim čitateljem in posebno pa čitateljem teh vrstic srečne in vesele božične praznike in vas pozdravljam,

Frank Leskovic

Otok Martinique

Majhen, otok Martinique ima le četrt milijona prebivalcev. Po večini se pečajo s poljedelstvom. Izvažajo sladkorni trst, banane, kakao in rum. Prebivalstvo, ki ne more najti zaposlitve doma, se seli v druge kraje razen na Kubo, ki ima mnogo nižjo kulturo. Najpogosteje se izseljujejo v Porto Rico, San Dominigo, Haite, Trinidad ali pa v Francijo. Glavno mesto in najpomembnejše pristanišče je Port-de-France.

Port-de-France je lepo mesto z zelo milim podnebnjem, leže ob morju, polno belih enonadstropnih hišic v širokih, s palmami zasejanih ulicah, z živahnimi, marljivimi, pisano oblečenimi ljudmi. Vse to je nekaj romantičnega lepega; kot da bi gledal v sanjah in ne v resnici, se ti večkrat zazdi v tej lepoti. Mestece so že za Ludovika XVI. imenovali "mali Pariz." To je v 20. stoletju po vsej pravici še bolj. Ima gledališče na zavidljivo visoki umetniški stopinji, knjižnice, šole, umetniške razstave, elegantne restavracije in velike trgovine. Največje zadovoljstvo domačega prebivalstva so narodni plesi — "Rumba" in "Beguine" prihajata od tam.

Svatje in čebele

V neki italijanski vasi blizu Kastel France so imeli svatovščino pri kmetu Gastonu Ambroziju. Štirideset svatov je sedelo do dolgo in bogato obloženo mizo. Pa se niso dolgo veselili dobrot, ponujenih jim od gostiteljev, kajti naenkrat je pribrenčal skozi okno cel roj čebel. Skoro gotovo jih je privabil sladki

vonj. Gostom je preostala edina rešitev — beg. Urnih krač so jo popihali iz sobe. Med zmešnjavo se jih je rešilo samo deset nepoškodovanih, ostale pa so opikale čebele. Nekateri so bili tako opikani, da so morali iskati celo zdravniško pomoč.



"Vam bom nekoliko razkazal naš lep vrt," nas je povabil Mr. Leskovic, Jim, ki očividno ne kaže posebne privlačnosti do rolin do trave, je hotel položaj obrniti v drugo smer, v realno stran življenja, pa je pridržal gospodarja in ga vprašal naravnost in brez ovinkov:

"Pa ima vaša lepa hiša tudi klet?"

"Seveda jo ima, pa še zelo prostorno," mu rad pojasni Mr. Leskovic.

"Kaj pa imate vse v kleti?" napeljuje previdno Jim.

"O, razne stvari. Tam je furnezi, tam stoji miza in stol, kjer pozimi lepo na gorkem in v mimolučnem dopisu za Ameriško Domovino in razne druge stvari imamo spravljene tam."

"Imate tam tudi kaj pripravljeno prostor za sode?" je planil zdej Jim na dan kar z direktnim vprašanjem.

"Tudi za sode je prostor."

"Pa je zdej tam kaj sode?"

"En par praznih."

"Zdej pa le pojdimo pogledati po vrtu, sem že zvedel, kar sem hotel," je žalostno zaključil Jim svoje poizvedovanje. Meni pa šepne Jim: "Daj, da se bomo od tukaj kmalu zmazali, saj vidiš, da ne bomo dobili nič konkretnega."

Pa smo si v kratkem ogledali lepe Leskovicve rože, šli okrog leporejenih gospodarskih pristopov. Hvalili smo lepo pristopov in hiteli pripovedovati, kako da se nam mudi naprej. Največ pa bo grdo rečeno, ampak tam ostani, da bi bili prav gotovo tam ostali vse popoldne, ako bi bilo imeno, o Jimovo napeljevanje kaj uspešno ha.

"Čakajte, vam bom dal Ameriško Domovino, ki je bila tiskana v Ameriki," je rekel France in jo na že danes, je rekel France in jo hitel v avto po en iztis najbolj šega slovenskega dnevnika v Ameriki. (Vsak berač svojega malhko hvali, torej opravičite). "Tisto pa, tisto," je ves vesel potrdil gazda Leskovic, "saj je vsak dan komaj čakam, da jo dobim."

France prileti nazaj z listom in jo izroči Mr. Leskovicu.

"Kako pa bo, ali kaj zahtevate zanj?" je vprašal Mr. Leskovic.

"Po tri cente jo prodajamo danes," pojasnjuje France, ki je nekoč gotovo še bogat človek, bo kaj imel, ker je tako gospodarski.

Mr. Leskovic pregleda žep svojih "ta pametnih hlače" in rešignirano izjavi:

"Glej ga, zlomka, saj niti cent ne imam pri sebi. Če bi mi kaj izmed vas posodil tri cente, mi bom vrnil ob prvi priliki."

"Menda ja," se naglo ponudil Jim, ki edino pri marjašu ne radi sodi denarja, drugače pa ne.

"Nate, tukaj imate nikoli," reče Mr. Leskovic vzame nikoli, je bil zopet v zadregi, da bi mu ga kdo lahko izmenjal, da bi mu ga dal Mr. Šepicu nazaj tri cente, ker potrebujemo samo tri cente.

Tedaj pa jaz pomagam, saj sem v žepu pro doliž, da dam torej Mr. Leskovicu dva centa s pripomočkom "Tukaj vam jaz posodim dva centa."

Mr. Leskovic vzame od mene dva centa, jih da Jimu, France pa da pa nikoli za Ameriško Domovino. France išče po žepu za drobižem in ker ga ni, reče: "Nimam drobiža, vam bom ostal pa dva centa dolžan."

"No, vidite, saj se dobro zavedam," reče Jim, in poslovi me se od prijazne Leskovicve hiše, ter jo ubere mo doli proti žeru po led.

Kako se je Tre- ušnik vozil v Trst

Spisal Janko Mlakar

sem torej košček stotnika ali pa, kakor hoče srnjakov. Razume vsak pameten človek, da sem bil samo Ivankova žena, ki je bila v kuhinji. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Pa jo je morala najprej v nos moja sablja, ki je bila na mizi. Stotnik me je v kuhinji vprašal, da sem se z basal omaro, in že je prišel noter.

Šolsko kosilo

(Konec.)

Stanko je bil veselo iznenađen. Lačen je bil hudo in prileglo se mu bo toplo kosilo.

Odmolili so, pospravili svoje stvari in se oblekli v plašče ali suknjiče, kar je pač kdo imel. Stanko je bil tako zatopljen v spravljanje svojih stvari, da ni opazil, kaj se je ta čas godilo v razredu in neposredno okrog njega. Drugi sošolci so s prsti kazali na one, ki jih je učiteljica imenovala, in jih zasmehovali.

"Glej jih, ričetarje! Glej jih, ričetarje!" je šumelo po razredu. Stanko je bil prvotno ves iz sebe, ni vedel, kaj naj vse to pomeni, ni razumel, kaj se godi. Ko pa je končno le moral opaziti, da kažejo tudi na njega, se je najprej močno začudil, potem pa ga je zmedlo.

"Ali boš šel na ričet, Stanko?" so ga dražili vsevprek. Tedaj je bilo učiteljici vendar preveč razgrajanja v razredu, dasi je pouk že minil in jela jih je priganjati.

"Brž, brž, kdo vas bo čakal." Seveda niti slutila ni, kaj so imeli otroci med seboj.

Postavili so se v vrsto in odšli v parih do vrat. Oni pa, ki jih je poprej poklicala učiteljica, so odšli, kamor je ukazala.

Stanku je bilo malo neprijetno, ko so kazali nanj in ga imenovali ričetarja. Navsezadnje pa si je mislil, govorite kar hočete, lačen sem in tudi ričet je prav dobra reč. Seveda tisti, ki so stanovali blizu, ki niso nikoli vedeli, kaj se pravi biti lačen, tisti so se seveda lahko zmrdovali. Ko je stopil skozi označena vrata, je premagal že vse neprijetne misli, kolikor so jih povzročili sošolci.

Pogumno je sledil sošolcem v

kuhinjo.

Pogledal je v skodelico, ki jo je učenec pravkar nesel mimo njega in ugotovil: kislja repa in fižol, torej ni ričet.

Prišla je ženska, ki je Stanko ni poznal, in vsakemu po vrsti izročila pločevinasto skodelico. Zdaj so se v vrsti pomikali proti loncem. Kuharica, ki je imela zavahane rokave in bel predpasnik, je delila otrokom kosilo. Z velikimi zajemalkami je zajela najprej repo in potem fižol, njeno pomočnica pa je vsakemu stisnila še kos kruha v roke.

Ko je prišel na vrsto Stanko, mu je kuharica naložila repo tako nerodno, da je visela preko robov. To je Stanka neprijetno zadelo, bilo mu je nenadoma tako mučno, da ga je njegov sošolec sunil s komolcem.

"Pojdži že naprej, saj vidiš, da ni prostora."

Odšel je v sobo poleg kuhinje, kjer je ob dolgih mizah sedelo že precej otrok. Nenadoma ga je obšlo silno domotožje. Vsak izmed teh otrok je bil tako zelo samotnen, vsak je hlatal, svoje kosilo, ni se oziral ne na desno ne na levo, kakor da ga je sram. Vsi so imeli občutek, da nekaj ni v redu, vsem je brnelo še v ušesih zasmehovanje součencev.

Stanko se je spomnil matere, ki je vedno z nasmehom postavila skledo na mizo. In če ni bilo v skledi bogve kaj imenitnega, je bil vendar njen nasmeh nadvse imeniten, in vsi, ki so sedeli za mizo, njegova brata, oče in mati, so čutili, da spadajo skupaj, da jih vežejo nerazdružne vezi, da so zvezani v sreči in nesreči. Tu pa so sedeli kakor sami izobčenci, nikogar ni bilo, ki bi se jim nasmehnil; ki bi se jim občutek skupnosti, občutek domačnosti.

Stanko se je zdaj spomnil še "ričetarjev," in ko je požiral svoje kosilo, so mu od same

utrujenosti, osamelosti in žalosti kapljale iz oči solze v pločevinasto skodelico. Hlastal je in goltal, kruh je vtaknil v žep, in ko je bil že na cesti, ki ga je vodila proti domu, so mu še vedno solze lile iz oči in požiral jih je vso pot prav do takrat, ko je odprl vrata v borno domovanje.

"Kaj pa je, Stanko? Kaj se je zgodilo?"

Mati je vsa zaskrbljena gledala sina in mu pomagala sleči škornje.

"Ah, nič, mati, samo kosit ne bom šel v šoli nikoli več."

Ni ga ni razumela, kaj je pripovedoval. On ji pa ni ničesar več odvrnil, samo na klop se je zleknil in zmanjkalo ga je. Zaspal je in v spanju pozabil vse žalosti in vsa ponižanja. X.

Nastavljeni brez mesa

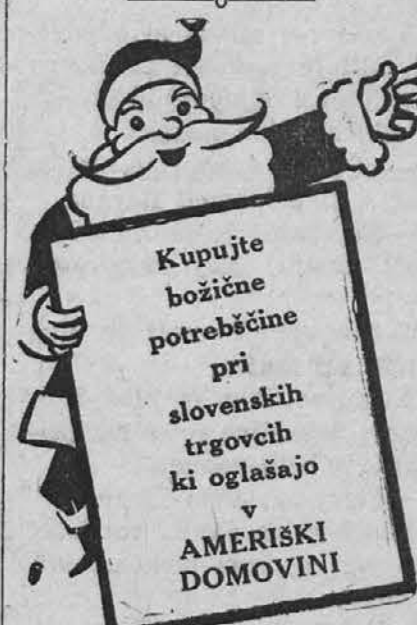
Ko so v začetku te vojne nastopili v Parizu brezmesni dnevi, so posebno prizadeli neko kategorijo državnih nastavljenec, na katere se pri uredbi brezmesnih dni ni nihče spomnil. To so mačke, ki jih imajo po raznih ministrstvih.

Dolžnost teh je borba s podganami, ki uničujejo akte v arhivih. Zamačke je bil v pravnih ministrstvih določena posebna mesečna vsota za njih prehrano. Tako je bil za 12 mačk ministrstva notranjih del določenih kar 60 frankov, po frankov. Na boljšem pa so bile mačke ministrstva financ: štiri so bile, pa je bilo zanje določenih kar 60 frankov, posebno protekcijo pa je uživala bela mačka Narodne knjižnice, ki je imela pravico sama do 60 frankov na mesec.

Nameščenci ministrstev, ki jim je bila poverjena skrb za prehrano mačk, so bili v veliki zadregi, ker trikrat na teden niso mogli postreči svojim varovancem s predpisano mesno

hrano. Sklenili so bili, da bodo zaprosili za povišanje pavšala, ker je meso na brezmesne dni pač težko dobiti. Če te mačke dobivajo svoje porcije mesa tudi danes, pa poročilo ne pove.

Ko je Amerika napovedala vojno leta 1917, so bili ameriški marini v popolni vojni pripravljenosti 22 dni kasneje.



MALI OGLASI

Lepo stanovanje

Odrasla in mirna družina dobi v našem 4 velike in prenovljene sobe z vsemi udobnostmi. Parna gorkota. Vprašajte na 1091 Addison Rd.

Hiša naprodaj

V Collinwoodu je naprodaj hiša za 2 družini, 10 sob, 2 garaži. Nahaja se na 1260 E. 172. St., med Waterloo Rd. in Greenwood. Cena je \$7,600. Ako kupite, se lahko takoj vselite v to hišo. Za podrobnosti se zglasite pri

Matt Petrovich

253 E. 151. St.
KE 2641. (294)

Dober kup

Naprodaj je električna hladilnica (Beverage cooler), sink (stainless) za baro in cash register. Vse v prvovrstnem stanju.

Oblak Furniture

6612 St. Clair Ave.
HE 2978
(Dec. 10, 14, 16.)

Ako iščete

dobrega popravilca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.
(Tpes. x)

Proda ali zamenja

Proda se ali zamenja hiša za 2 družini pri 140. St. ulični železnici blizu Eaton Axle. 5 sob zgoraj je praznih in se lahko takoj vselite, 5 sob spodaj pa do naša redno \$62.50; 2 garaži; cena \$5,900. Se vzame vaš lot v Euclidu na račun.

F. J. Turk

1112 E. 174. St.
IV 8153.
(294)

Farma v najem

V najem se odda farma na Stevenson Rd., obsegajoča 80 akrov; hiša 8 sob, plinski vrellec. Za podrobnosti pokličite Anton Logar, 928 E. 222. St., Euclid, O. KEmore 5550.
(293)

Pohištvo naprodaj

Proda se kompletno pohištvo za 3 sobe: kuhinjo, spalnico in sprejemno sobo. Obenem se dobi pravica najemnine v apartamentu. Naslov dobite v uradu tega lista.
(294)

Pozor, gospodinjice!

Naprodaj je nov kabinet sink, predvojni izdelek; rabljen Singer šivalni stroj, predelan za na električni pogon; malo rabljena kuhinjska peč na premog in drva. Vprašajte pri

Oblak Furniture

6612 St. Clair Ave.
HE 2978
(Dec. 10, 14, 16.)

DELO DOBIJO

DELAVCI

Plača od ure

VOJNO DELO

The Bishop & Babcock

Mfg. Co.

4901 Hamilton

(294)

KUHARICA

za nočno delo

od 6 zvečer do 1:30 zjutraj

6 noči na teden.

Plača, hrana, uniforma in prevoznina zastoj.

The Osborn Mfg. Co.

5401 Hamilton Ave.

(293)

Moške in ženske

splošna tovarniška

dela

se potrebuje za

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva. Nobena starost ni omejena, ako ste fizično sposobni opravljati delo, ki ga nudimo.

Zglasite se na

Employment Office

1256 W. 74. St.

National Carbon Co., Inc.

(293)

OSKRBNICE

Poln čas 5:10 popoldne do 1:40 zjutraj.

Šest noči v tednu.

V mestu—

750 Huron Rd. ali 700 Prospect Ave.

Plača \$31.20 na teden.

Delni čas—

1588 Wayne Rd., Rocky River.

Tri ure na dan, 6 dni v tednu.

Plača \$9.90 na teden.

Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu, se ne priklasite.

Employment Office odprto

od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan.

razen v nedeljo.

Zahteva se dokaz o državljanstvu.

The Ohio Bell Telephone Co

700 Prospect Ave., Soba 901

(296)

HOTEL STATLER

potrebuje moške za

OSKRBNIKA

DELO V KUHINJI

Potrebuje ženske za

OPERATORICE STROJA ZA

POMIVANJE POSODE

POMOČ ZA PESTRY

KUHARICO

Zglasite se zdej v hotelu,

E. 12. St.

Personnel Office, soba 335

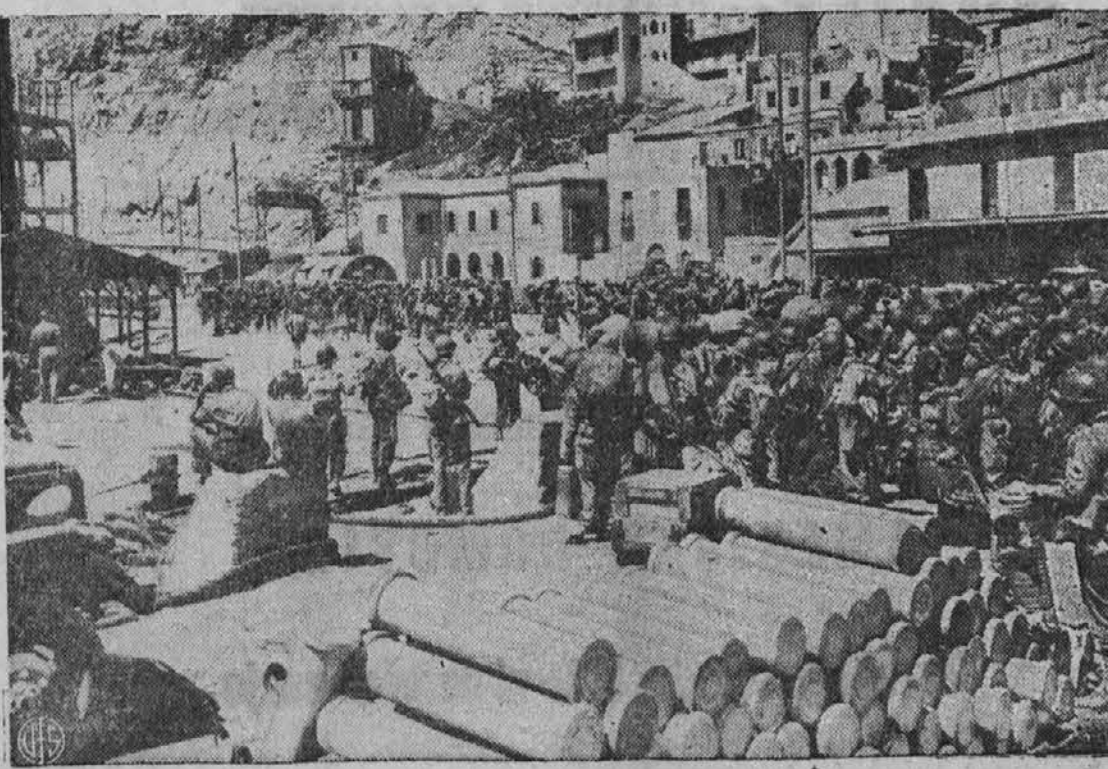
med 9 zjutraj in 6 zvečer

(294)

Kupujemo obrambne obveznice in znamke!



Da se vojaki privadijo predno pridejo v resnični ogenj, zato so tudi primerno trenirani. Gornja slika nam kaže prizor iz vojaških vaj v North Carolini, kjer je izgledalo kot na pravem bojišču. Kljub temu, da so bile to samo vaje, pa so jo fantje urnih nog ubirali preko polja.



Čete 36. divizije iz Texasa in južne Oklahome so pristale v neimenovanem italijanskem mestu v južni Italiji in takoj ob pristanku so bile že pripravljene za nadaljni pohod na Berlin.

MISTERIJA

ROMAN

—Zdaj menda že ve, vizija se bliža koncu, je vzkliknil nestrpno Jaghir. Vaše Visočanstvo naj ga izvoli izprašati!

—Kaj si videl? je zapovedujoče vprašal radža. Govori: kdo je sedanji posestnik demanta?

Hripav, komaj razumljiv glas je začel prihajati iz stisnjenega grla All Maha, toda radža tega jecljanja ni mogel razumeti.

—Govori palisko narečje, je razložil Jaghir, hočem vam prevesti. Pravi, da so demant ukradli dinastiji Ming, da je potem prišel v roke gusarju in da ga sedaj imajo njegovi potomci. Zadnji izmed njih poseduje to skrivnost.

—Kje je? je vprašal Jaghir napotnežljivo.

—V Londonu, je s težavo zajeceljal yoghi.

—Hočemo ime tega moža!

CLEVELAND ORCHESTRA

ERICH LEINSDORF, dirigent
SEVERANCE DVORANA:
Četrtek, 16. decembra, 8:30
Sobota, 18. decembra, 8:30
DOROTHY MAYNOR, sopran
V SEVERANCE HALL, CE 7300.



V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI PRELJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SOPROGE

Frances Habjan

ki je zaspala večno spanje dne 14. decembra, 1942.

Eno leto je že poteklo, kar Tebe več med nami ni; in nismo Te še pozabili, počivaj v grobu zdaj sladko.

* Zalujoci ostal:

JOHN HABJAN, soprog.

Cleveland, O., 14. decembra, 1943.



V SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NEPOZABNEGA IN DOBREGA SOPROGA IN OČETA

John Grebenca

ki je za vedno zatisnil svoje oči 14. decembra, 1942.

Mesec december je zopet v deželi, zgodnje se zime razpije nam kras, mi pa ne moremo biti veseli, ker je najtuznejši mesec za nas.

Zalujoci ostali:

ROSE, soproga in OTROCI.

Cleveland, O., 14. decembra, '43

Kako se imenuje?

Yoghi več minut ni odgovoril. Bil je vsekakor na koncu svojih moči. Njegovo obličje je kazalo bolesten izraz.

—Če ne odnehamo, lahko umrje, je pripomnil Ravana.

—Kaj zato! je sirovo odgovoril Jaghir. Naj nam pove ime!

—Naprej! Govori! je spet zapovedal radža.

Yoghijvo čelo je bilo čisto potno; bele slin se so mu prikazale v kotu ustnic.

—Terry... John Terry...

Padel je na cunj, ves izčrpan, oči je imel steklene kot mrtve.

—Dejal je John Terry iz Londona, je vzkliknil Jaghir, ne da bi se naprej brigal za yoghija, ki je izvršil ta čudoviti poskus hipnotelepatije.

—Poročilo ni preveč točno, je dejal radža nezadovoljno, in sedaj je All Mah napol mrtve. Trajalo bo najmanj štirideset dni, da prenese nov poskus.

—Naj Vaše Visočanstvo dovoli, da povem, je dejal Jaghir navdušeno, da je poročilo zelo točno. John Terry je bil pred leti zelo znan kot eden prvih trgovcev z dragulji v Londonu in Amsterdamu. Imenovali so ga kralja demantov. Nedavno pa je prenehal s svojim trgovanjem. Gotovo je on posestnik Budhinega demanta.

—Če je taka, ne smemo izgubiti niti trenutka; takoj moramo brzojaviti Misteriji. Ko zve, kje se nahaja dragulj, ji ne bo težko, se ga polastiti; saj veste, kake čudeže dela, kadar se potruži za kako stvar...

—Takoj izvršim povelje Vašega Visočanstva, je dejal Jaghir in se spoštljivo priklonil.

In hitel je v sobo, kjer se je nahajala radio-telegrafska postaja.

SEDMO POGLAVJE

Pijani telegrafist.

—Morska lastovka" je imela vsa jadra in močan južen veter jo je gnal preko penečega se valovja proti severu.

Na krovu je vse spalo, in Lionel Brady, ki je stopil iz svojega skrivališča, ni nikogar srečal. Na prednjem delu ladje je kimala straža, zavita v plašč.

Lionel je šel naravnost h kabini brezžičnega telegrafista. Že je hotel vstopiti, ko si je premislil in naglo šel nazaj v svoj zabo. Čez trenutek se je vrnil z zavojem v roki.

Zadržujoč svoje dihanje se je splazil skozi priprta vrata v kabino. Bil je samo korak do uradnika, ki je prepisaval dopislo brzojavko na list papirja. Lionel je kazal hrbet.

Par trenutkov je tako preteklo. Lionel se je zdelo, da čuti, kako bije srce možu, ki je bil poleg njega. Imel je utis, da mora ta uganiti njegovo prisotnost in se nenadoma obrniti. Trenutki so bili dragoceni, kajti tudi Misterija je morala slišati električni zvonec. Vsak trenutek je bila lahko tu.

Naenkrat je telegrafista zagrabila železna pest za vrat in ne da bi mogel poklicati na pomoč, je začutil nekaj ledeno mrzlega na obrazu. Potem je izgubil zavest in tako slonel ob svoji mizi.

Lionel mu je bil pritisnil na lice masko, napolnjeno s kloroformom in hitro zgrabil za napisani brzojav.

S strastno radovednostjo je čital:

—Yoghi All Mas trdi, da se nahaja demant pri Johnu Terryju v Londonu. Na delo!

Lionel je ta stavek večkrat ponovil, da si ga tem bolje utisne v spomin. Potem je potegnil iz žepa steklenico whiskyja, izlil polovico tekočine na mizo telegrafista, mu ž njo pomajal obraz, postavil na pol prazno steklenico na mizo in izginil. Deloval je tako naglo in odločno, da ta mala drama ni trajala več kot eno minuto.

Lionel je bil zelo zadovoljen, da se mu je bila stvar tako posrečila. Dovolj časa je imel, da se je neopažen skril v temi.

Naenkrat je videl prihajati Misterijo. Kot je bil pričakovano, je bila čula zvonec, se naglo oblekla in prinitela.

Ko je videla nesrečnega telegrafista, ki je bil pijan zaspal pri svojem delu, se je zjezila.

—Klada pijana! je zamrmrala. Na tega človeka res ne morem računati.

Sunila ga je vstran in prišla za papir ter čitala brzojavko.

Lionel se je bil med tem vrnil v svoje skrivališče. Takoj je napisal brzojavko, ki jo je bil na tako spreten način ujel. Nato je sedel v naslonjač in začel razmišljati.

—Rekel bi, si je mislil, da mi je sreča postala mila. Čudež je naravnost, da me niso zasačili. Minuto pozneje bi si bil stal z Misterijo nasproti. Tudi ni napačno, da so Mygali poslali brzojavko v indijskem jeziku, ki sem se ga priučil za časa svojega bivanja v Indiji. ... Čez sedem let res vse prav pride. ... Če bi bili poslali telegram šifrirano, bi bila stvar silno otežkočena. ... John Terryja v Londonu prav tako dobro poznajo, kot Vanderbilta ali Rockefellerja v Ameriki. Da bi le prišel o pravem času in ga opozoril na nevarnost!

Lionel Brady je potegnil iz svoje listnice zmečkan, zarumenel papir. Bilo je pismo, ki

ga je dobil na predvečer svojega odhoda od Mr. Pycrafta, starega izvedenca za orientalske pisave, ki je bil povedal Lionel, na kak način je mogoče dobiti dostop do podzemnega mesta.

Učeni starec, ki ga je bil Lionel kraljevsko plačal, si je štel v svojo dolžnost, da mu zadosti hitreje, kot mu je bil prvotno obljubil. Rabil je samo štiriindvajset ur, da razreši skrivnost listine, ki jo je bil Lionel iztrgal Misteriji v posadi v Quicatu in na kateri so bile narisane rastline in živali okoli velikega demanta.

—Dragi g. Brady! tako je stalo v pismu. Prevod besedila, ki ste mi ga izročili, se glasi.

—Pred približno štiri stoletji je kitajska cesarska rodbina Ming imela v posesti ogromen demant, brušen na tak način, da se v sredini prikazu-

je Budhin obraz. Demant je bil ukraden in legenda, ki je znana po vsem Daljnem Vzhodu, trdi, da bo Azija rešena tujega jarma po ženski, ki ta Budhin demant prinese nazaj v Indijo.

Brzojavka je izpopolnjevala to čudno listino. Lionel si je začel razlagati vso vrsto dogodkov, ki so se mu bili zdeli v začetku nemogoči ali nerazumljivi. Sedaj pa je imel dokaz, da udruženje Mygalov ni bila navadna roparska tolpa, temveč svetovna zarota, strašen peklenški stroj, naperjen proti vsej civilizaciji. In Misterija je bila menda eden najvažnejših poglavarjev.

Lionel je razmišljal dolgo časa. Kar je dognal, mu nikakor ni vzel poguma. Zaspal je mirno, prepričan, da mu v Londonu ne bo težko, aretirati Misterijo in njene pomagače.



Ksenija Kovacic, stara 18 let, je ena izmed 31 jugoslovanskih patriotov, ki so se bili pridružili zavezniškemu četam v bojih proti Nemcem. Ksenija je bila ranjena v bojih za neko utrjeno nemško postojanko. Slika nam jo predstavlja v neki bolnišnici v Italiji.



NOVICE -- z vsega sveta

NOVICE -- ki jih potrebujete

NOVICE -- ki jih dobite še sveže

NOVICE -- popolnoma nepristranske

NOVICE -- kolikor mogoče originalne

NOVICE -- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

Med tem ko je Lionel mirno je začudil, kaj hoče lepa potni-

spaval v svojem skrivališču na dnu ladje, za katerega ni vedel nihče, je dala Misterija poklicati kapetana Bazila, ki se obrežja Južne Amerike?



Pol stotaka jih je že. — Leteča trdnjava "Knock-Out Dropper" je napravila že petdeset poletov nad sovražno ozemlje in kot znak za 50. polet so ji nastikali na njen trup veliko bombo. Slika je bila posneta nekje v Angliji.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA



Najstarejša slovenska podpora organizacija v Ameriki... Posluje že 50. leto

Članstvo 38,200 Premoženje \$5,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 127.24%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštenu in nadsolventni podporni organizaciji.

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavarujete za smrtnine, razne poškodbe, operacije, protibolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; croke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močene in bogate katoliške podporne organizacije, potruži se in pristopi takoj.

Za poljubna o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD 351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.



Ne igrajte z vašimi dolarji

rabite SAMO pristne MONCRIEF dele za popravila. Vprašajte vašega MONCRIEF trgovca.

The HENRY FURNACE Co., Medina, O.

Lepa božična darila

Pri nas dobite lepo izbiro pripravnih in koristnih božičnih daril. Pridite in si izberite, dokler je še velika zaloga. Plačate nekaj malega na račun in mi vam spravimo izbrano do božiča.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Avenue

JOHN SUSNIK, lastnik.

Za razmotrivanje na letnih sejah

Čas društvenih letnih sej je prišel. Dolžnost članstva je, da se vsaj letnih sej udeležijo, da vidi, kako društvo napreduje, da razmotriva o važnih problemih društva za prihodnje leto ter da izvoli dober društveni odbor.

Na letni seji tudi sklenite, da bo dalo društvo letni oglas v Ameriško Domovino. Tak oglas stane za celo leto samo \$5.00 in je priobčen vsaj enkrat na mesec. V oglaševanju na naslovi društvenih odbrnikov, zlasti pa tajnika, ki je najbolj važen urad pri društvu. V tem oglaševanju društvo lahko pridobi tudi čas in kraj sej, da se ve članstvo ravnanje.

Društva se skozi vse leto poslužujejo Ameriške Domovine za oglaševanje sej, pobiranje asesmentov, prireditvev in drugega, kar zahtevajo navadno brezplačno. Nekoliko lahko povrnejo s tem, ako dajo tudi letni oglas v ta list za tistih borih \$5.00.